

Český telekomunikační úřad

se sídlem Sokolovská 219, Praha 9

poštovní přihrádka 02, 225 02 Praha 025

TOTO ROZHODNUTÍ NABYLO PRÁVNÍ

MOCI dne 4. 9. 2019 a je

VYKONATELNÉ dne 20. 9. 2019

Český telekomunikační úřad

Odbor přezkoumávání rozhodnutí

Dne 16. 9. 2019 *Jan*

Praha 04-09-2019

Čj. ČTÚ-57 830/2018-603

Na základě rozkladu, který podala dne 21. 8. 2018 Česká pošta, s.p., IČO 471 14 983, se sídlem Politických vězňů 909/4, 225 99 Praha 1, dle § 152 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „*správní řád*“), proti rozhodnutí Českého telekomunikačního úřadu, odboru pro severomoravskou oblast, ze dne 6. 8. 2018, čj. ČTÚ-26 440/2018-638/VI. vyř. - ŽIT, ve věci námitky proti vyřízení reklamace vad poskytované poštovní služby doporučená zásilka do zahraničí č. RR614464994CZ, kterou podal pan [REDAKCE]

[REDAKCE] proti České poště, s.p., vydávám podle ustanovení § 3 odst. 1 a § 108 odst. 2 zákona č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „*zákon o elektronických komunikacích*“), a podle ustanovení § 36a odst. 5 a § 6a zákona č. 29/2000 Sb., o poštovních službách a o změně některých zákonů (zákon o poštovních službách), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „*zákon o poštovních službách*“), a po projednání v rozkladové komisi ustavené podle § 152 odst. 3 správního řádu, toto

rozhodnutí:

- I. Podle § 90 odst. 5 správního řádu se rozklad zamítá a napadené rozhodnutí Českého telekomunikačního úřadu, odboru pro severomoravskou oblast, ze dne 6. 8. 2018, čj. ČTÚ-26 440/2018-638/VI. vyř. - ŽIT, se potvrzuje.
- II. Žádnému z účastníků se nepřiznává náhrada nákladů řízení o rozkladu.

Odůvodnění:

Dne 2. 5. 2018 podal pan [REDAKCE] (dále jen „*navrhovatel*“), k Českému telekomunikačnímu úřadu (dále též „*Úřad*“ nebo „*ČTÚ*“) námitku proti vyřízení reklamace dodání doporučené zásilky do zahraničí č. RR614464994CZ (dále též „*předmětná zásilka*“), proti České poště, s.p., IČO 471 14 983, se sídlem Politických vězňů 909/4, 225 99 Praha 1 (dále jen „*odpůrce*“

nebo „Česká pošta“). Navrhovatel uvedl, že dne 17. 1. 2018 podal na reklamační oddělení České pošty reklamaci nedodané zahraniční zásilky. Oznámení o výsledku reklamace obdržel dne 18. 4. 2018, tedy po termínu stanoveném pro vyřizování reklamací, kdy byla reklamace vyhodnocena jako nedůvodná. Předmětem námítky bylo nedodržení tříměsíční lhůty pro vyřízení reklamace, způsob oznámení výsledku reklamace (na reklamaci e-mailem byl navrhovateli předán výsledek reklamace na pobočce České pošty v písemné podobě) a způsob vyhodnocení reklamace (dle vyřízení reklamace obsahovala předmětná zásilka zakázaný obsah, aniž by byl navrhovatel informován, na základě čeho tak bylo rozhodnuto, když „použité poštovní známky pro sběratelské účely“ dle navrhovatele zakázaným obsahem nejsou). Navrhovatel požadoval plnou náhradu za nedoručenou zásilku dle smluvních podmínek České pošty.

Přípisem ze dne 4. 5. 2018 vyzval Český telekomunikační úřad, odbor pro severomoravskou oblast (dále jen „správní orgán I. stupně“), navrhovatele, aby doplnil své podání (námítku proti vyřízení reklamace) o relevantní listiny, zejména podacím lístkem a vyřízením reklamace, jakož i o sdělení, zda zasílal předmětnou zásilku v rámci podnikatelské činnosti či nikoli.

Podáním ze dne 5. 5. 2018 navrhovatel doložil svůj návrh naskenovaným podacím lístkem a naskenovanou kopií oznámení o výsledku reklamačního řízení. Zásilka byla odeslána dne 20. 11. 2017 a reklamována dne 17. 1. 2018, přičemž o výsledku (vyřízení) reklamace byl navrhovatel vyrozuměn dne 19. 4. 2018. Požaduje náhradu škody vzniklou ztrátou předmětné zásilky v paušální výši 998 Kč.

Dne 28. 5. 2018 zaslal správní orgán I. stupně účastníkům řízení vyrozumění o zahájení správního řízení, v němž je poučil mj. o koncentraci řízení podle § 82 odst. 4 správního řádu. Odpůrce (Česká pošta) byl vyzván, aby se vyjádřil k podané námítce.

Podáním ze dne 30. 5. 2018 navrhovatel zaslal e-mailovou komunikaci s Českou poštou ze dne 21. 5. 2018, ve které pracovník informační linky České pošty navrhnul možnost využití služeb České pošty při zaslání doporučené zásilky do zahraničí s výše uvedeným obsahem.

Podáním ze dne 20. 6. 2018 se k věci vyjádřila Česká pošta. Sdělila, že doporučená zásilka do zahraničí podací číslo RR614464994CZ byla podána dne 20. 11. 2017 na podací poště 742 85 Vřesina u Bílovce s doplňkovou službou Prioritaire; odesílatel: [REDAKCE]

[REDAKCE] adresát: [REDAKCE]
[REDAKCE] Zásilka opustila území ČR prostřednictvím vyměňovací pošty 220 00 Praha 120 dne 22. 11. 2017 a do země určení vstoupila dne 22. 2. 2018. Odesílatel (navrhovatel) reklamoval dodání zásilky dle čl. 136 poštovních podmínek – základní poštovní služby dne 17. 1. 2018 prostřednictvím webové

aplikace. Specializované pracoviště České pošty pro mezinárodní reklamace v Praze oslovilo brazilského poštovního operátora se žádostí o prověření dodání zásilky. Jelikož se zahraniční operátor k reklamaci ve stanovené lhůtě nevyjádřil, považuje Česká pošta předmětnou zásilku za ztracenou. Neboť jako obsah předmětné zásilky byly navrhovatelem uvedeny poštovní známky – skart a filatelistický materiál, byla reklamace vyhodnocena jako nedůvodná (z důvodu zakázaného obsahu zásilky). Navrhovatel byl informován, že mu nebyla přiznána náhrada škody, ovšem bude mu vrácena cena služby. O výsledku reklamace byl navrhovatel informován prostřednictvím tiskopisu Oznámení o výsledku reklamace ze dne 18. 4. 2018, který si osobně převzal na reklamační poště. E-mailem lze zasílat vyřízení reklamace pouze u vnitrostátních poštovních zásilek, zatímco u zahraničních zásilek se „písemně oznamuje“. Navrhovatel odesílal předměty sběratelské hodnoty, které dle poštovních podmínek nemohou být obsahem zvoleného druhu zásilky (doporučená zásilka do zahraničí).

Dne 29. 6. 2018 předložil navrhovatel doklad o úhradě za nedoručenou zásilku, ve výši 16 EUR.

Žádný z účastníků řízení se k věci dále nevyjadřoval.

Po prošetření výše uvedených listinných důkazů a vyjádření obou účastníků vydal správní orgán I. stupně dne 6. 8. 2018 rozhodnutí čj. ČTÚ-26 440/2018-638/VI. vyř. - ŽIT, kterým zcela vyhověl námitce proti vyřízení reklamace dodání doporučené zásilky a konstatoval, že reklamace nebyla odpůrcem vyřízena řádně (výrok I.). Odpůrce byl povinen zaplatit navrhovateli částku ve výši 998 Kč z titulu náhrady škody (výrok II.) Dále byl odpůrce povinen uhradit navrhovateli náhradu nákladů řízení ve výši 100 Kč (výrok III.). Správní orgán I. stupně provedl důkladné dokazování všech předložených listin, aby zjistil skutkový stav věci. Samotný pojem „sbírka“ má význam určitého souboru různorodých věcí (předmětů), které jsou určitou osobou či institucí shromažďovány z důvodu vzájemného propojení určitými vazbami a které např. pomáhají dokládat určitou skutečnost. Rozlišil celkem tři kategorie sbírek, přičemž největší kategorií jsou sbírky vysloveně nepojmenované – např. sbírky známek, sbírky etiket, sbírky motýlů, sbírky mincí apod. Do kategorie sbírek, které mají subjektivní význam pro daného sběratele („majitele / shromažďovatele sbírky“), pak dle názoru správního orgánu I. stupně patří taktéž sbírka, v níž navrhovatel shromažďoval použité poštovní známky na skart a v rámci níž si z toho důvodu obsahu předmětné zásilky považoval jako „použitých poštovních známek pro sběratelské potřeby“. Výkladem čl. 2 odst. 4 Poštovních podmínek České pošty, s.p. – Základní poštovní služby (dále jen „Základní poštovní podmínky“) dospěl správní orgán I. stupně k závěru, že obsah předmětné zásilky nebyl tzv. zakázaným obsahem ve smyslu čl. 2 odst. 4 Základních poštovních podmínek. Věci vyjmenované v tomto ustanovení musí mít určitou hodnotu, která

se vymyká pořizovací ceně. Opačný výklad by dle odůvodnění rozhodnutí vedl k absurdním závěrům, že vše, co lze teoreticky sbírat (např. pivní tácky), je nutné zasílat v cenném balíku. Hodnota přepravovaného obsahu musí být objektivně vyšší, než je jeho běžná pořizovací cena. Skartem jsou přitom použité poštovní známky, které se běžně prodávají „na váhu“ či po stovkách kusů. Navrhovatel zasílal adresátovi v předmětné zásilce 1.000 kusů poštovních známek za prodejní cenu 16 EUR (dle příslušného směnného kurzu 409,04 Kč). Průměrná hodnota jedné známky tak činila pouze 0,40 Kč. Neprokázano se, že by hodnota zasílaných známek byla vyšší než jejich nominální hodnota, proto se rozhodl správní orgán I. stupně námitce navrhovatele vyhovět a uložit odpůrci povinnost uhradit navrhovateli částku ve výši 998 Kč jako paušální náhradu škody, jakož i přiznat navrhovateli náhradu nákladů řízení v celé požadované výši.

Rozhodnutí bylo doručeno dne 6. 8. 2018 odpůrci i navrhovateli.

Proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně podala Česká pošta (odpůrce) dne 21. 8. 2018 včasný rozklad, v němž uvedla následující.

Čl. 102 odst. 4 Základních poštovních podmínek vyjmenovává jednotlivé kategorie věcí, které obecně nesmí být obsahem poštovní zásilky do zahraničí, mezi nimi „předměty kulturní, umělecké nebo sběratelské hodnoty bez ohledu na jejich stáří a cenu“. Česká pošta si s navrhovatelem v uzavřené poštovní smlouvě sjednala, že navrhovatel nebude prostřednictvím doporučené zásilky zasílat žádné předměty sběratelské hodnoty – jakkoli staré, nové, cenné či bezcenné. Správní orgán I. stupně toto ujednání ignoroval a vymyslel si novou podmínku „hodnoty objektivně vyšší, než je běžná pořizovací cena sběratelského předmětu“, ačkoli ve smluvních (poštovních) podmínkách je výslovně uvedeno něco jiného. Úřad není dle České pošty oprávněn v řízení o námitce rozporovat znění smluvních podmínek sporných stran; je kompetentní pouze vyzvat Českou poštu ke změně smluvních podmínek, jsou-li v rozporu s platnými právními předpisy jakožto orgán veřejné správy regulující poštovní služby. Česká pošta v petitu rozkladu navrhuje, aby bylo napadené rozhodnutí zrušeno.

Navrhovatel ve svém vyjádření k rozkladu ze dne 29. 8. 2018 uvedl následující. S logikou argumentů České pošty by za zakázaný obsah bylo možné považovat prakticky cokoli. Úřad by měl požadovat změnu smluvních podmínek České pošty. Možnost odeslání zásilky s tímto obsahem byla potvrzena i call centrem České pošty (viz e-mailová komunikace). Navrhovatel požaduje zamítnutí rozkladu.

Správní orgán I. stupně neshledal důvod pro postup dle ustanovení § 87 správního řádu (tzv. autoremedura) a dle ustanovení § 88 odst. 1 správního řádu postoupil správní spis odvolacímu správnímu orgánu spolu se svým stanoviskem. Podle ustanovení § 36a odst. 5

zákona o poštovních službách o rozkladu proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně rozhoduje předseda Rady ČTÚ (dále jen „rozkladový správní orgán“).

Na základě podaného rozkladu byl v souladu s § 89 odst. 2 správního řádu přezkoumán soulad napadeného rozhodnutí a řízení, které jeho vydání předcházelo, s právními předpisy, a dále v souladu s § 141 odst. 9 správního řádu správnost napadeného rozhodnutí v rozsahu námitek uvedených v rozkladu. Podle § 152 odst. 5 správního řádu platí pro řízení o rozkladu ustanovení o odvolání.

K rozkladu odpůrce uvádí rozkladový správní orgán následující:

Pro posouzení námítky proti vyřízení reklamace vad poskytované poštovní služby týkající se doporučené zásilky do zahraničí je namíste aplikovat jednak ustanovení zákona o poštovních službách, jednak obecné smluvní podmínky – Poštovní podmínky České pošty, s.p. – Základní poštovní služby, platné a účinné v době uzavření poštovní smlouvy. Na tento případ se vztahují Základní poštovní podmínky platné a účinné od 1. 8. 2017 (v tomto rozhodnutí jen „Základní poštovní podmínky“). Ve smluvních podmínkách je Česká pošta označována jako „podnik“.

Dle § 6a odst. 1 zákona o poštovních službách platí, že pokud provozovatel nevyhoví nebo nevyřídí reklamaci vad poskytované poštovní služby, je odesílatel nebo adresát oprávněn podat u Úřadu návrh na zahájení řízení o námitce proti vyřízení reklamace bez zbytečného odkladu, nejpozději však do 1 měsíce ode dne doručení vyřízení reklamace nebo marného uplynutí lhůty pro její vyřízení, jinak právo uplatnit námitku zanikne. Podání návrhu podléhá správnímu poplatku.

Dle § 6a odst. 2 zákona o poštovních službách platí, že neuzavřou-li účastníci řízení smír nebo Úřad tento smír neschválí, Úřad rozhodne o tom, zda byla reklamace vyřízena řádně či nikoli. Na návrh Úřad rozhodne v řízení podle odstavce 1 (tj. v řízení o námitce proti vyřízení reklamace) o právech a povinnostech účastníků řízení vyplývajících z poštovní smlouvy nebo tohoto zákona.

Díl III Základních poštovních podmínek, tzn. čl. 101 až 146 Základních poštovních podmínek, upravuje „Poštovní zásilky do zahraničí“.

Dle čl. 136 odst. 1 Základních poštovních podmínek *reklamaci podle tohoto článku lze uplatnit v případě služby doporučená zásilka, doporučený tiskovinový pytel, doporučená slepecká zásilka, cenné psaní, standardní balík nebo cenný balík.*

Dle čl. 136 odst. 2 Základních poštovních podmínek *odesílatel nebo adresát mohou do šesti měsíců od podání u kterékoliv pošty reklamovat dodání. Na základě reklamace podnik ve spolupráci se zahraničním provozovatelem zjistí, zda a jak byla poštovní zásilka dodána. Podnik přijme reklamaci jen za podmínky, že reklamující předloží podací stvrzenku.*

K námitce odesílatele nebo adresáta, zpochybňující důkazní sílu podpisu jako dokladu o dodání poštovní zásilky pouze z důvodu, že podpis byl získán a uložen prostřednictvím elektronického zařízení, se nepřihlíží.

Dle čl. 136 odst. 6 Základních poštovních podmínek jestliže se neprokáže, že reklamovanou poštovní zásilkou obdržela některá z osob, které byly podle uzavřené smlouvy oprávněny ji převzít, přičemž nejde o případ podle odstavce 5, považuje se poštovní zásilka za ztracenou. Podnik tuto skutečnost reklamujícímu písemně oznámí; dále postupuje podle článku 142.

Dle čl. 139a odst. 1 Základních poštovních podmínek není-li dohodnuto jinak, vyřídí podnik reklamaci bez zbytečného odkladu, nejpozději do 3 měsíců ode dne uplatnění reklamace.

Dle čl. 141 Základních poštovních podmínek podnik je povinen využít všech možností, jež mu k ovlivnění rychlosti vyřízení reklamace zahraničním provozovatelem v zájmu reklamujícího poskytují mezinárodní předpisy.

Ke skutkovému stavu:

Doporučená zásilka podací číslo RR614464994CZ byla podána navrhovatelem k odeslání dne 20. 11. 2017. K podání reklamace dodání této zásilky došlo dne 17. 1. 2018 prostřednictvím webové aplikace České pošty. Reklamace tak byla uplatněna u odpůrce včas, tj. ve lhůtě šesti měsíců od podání zásilky, již stanoví čl. 136 odst. 2 Základních poštovních podmínek. Dne 18. 4. 2018 bylo navrhovateli sděleno, že reklamace byla shledána nedůvodnou, když zásilka obsahovala zakázaný obsah; navrhovatel byl současně vyrozuměn o skutečnosti, že mu bude vrácena cena za poskytnutou poštovní službu. Zmeškání 3měsíční lhůty pro vyřízení reklamace nepovažuje rozkladový správní orgán v daném případě za stěžejní, když odpůrce byl ovlivněn pasivitou a opožděným poskytnutím součinnosti od zahraničního provozovatele. Navrhovatel byl dále poučen o možnosti podat u Úřadu námitku proti nevyhovění reklamaci. Námitka byla podána k Úřadu dne 2. 5. 2018, tj. v zachované lhůtě pro podání námítky proti nevyhovění reklamaci dle § 6a odst. 1 zákona o poštovních službách.

K odpovědnosti České pošty za škodu:

Dle § 13 odst. 1 zákona o poštovních službách za škodu vzniklou ztrátou, poškozením nebo úbytkem obsahu poštovní zásilky provozovatel odpovídá jen v rozsahu sjednaném v poštovní smlouvě. Za jinak vzniklé škody na poštovní zásilce odpovídá, jen bylo-li to v poštovní smlouvě sjednáno.

Česká pošta je dle tohoto zákonného ustanovení odpovědná za škodu vzniklou ztrátou v rozsahu, který je sjednán v poštovní smlouvě. Poštovní smlouva je blíže upravena

Základními poštovními podmínkami, pokud se jedná o základní poštovní služby (jako v posuzovaném případě).

Dle čl. 6 odst. 2 Základních poštovních podmínek se práva a povinnosti odesílatele a podniku při poskytnutí poštovní služby řídí tou částí poštovních podmínek, kterou odesílatel zvolil, případně i těmi odchylkami a doplňky poštovních podmínek, na nichž se odesílatel s podnikem dohodl.

Dle čl. 142 odst. 8 Základních poštovních podmínek náhradu škody podnik vyplatí nejpozději do 15 dnů ode dne, kdy nastaly skutečnosti, z nichž vyplývá povinnost podniku vyplatit náhradu škody.

Dle čl. 142 odst. 9 Základních poštovních podmínek, jestliže podnik požadavek odesílatele na náhradu škody zcela nebo zčásti neuznává, podnik nejpozději do 15 dnů ode dne, kdy nastaly nebo byly zjištěny skutečnosti rozhodné pro toto stanovisko, předá odesílateli své stanovisko včetně jeho zdůvodnění v písemné podobě. Jestliže odesílatel vyjádří se stanoviskem podniku nesouhlas, podnik své stanovisko přezkoumá a o výsledku tohoto přezkumu odesílatele v době co nejkratší informuje.

V průběhu správního řízení bylo jednoznačně a nesporně prokázáno, že došlo ke ztrátě doporučené zásilky do zahraničí č. RR614464994CZ. Jakmile se navrhovatel dozvěděl o ztrátě zásilky, podal u České pošty žádost o náhradu škody za obsah ztracené doporučené zásilky. Česká pošta této žádosti nevyhověla s ohledem na údajně nepovolený obsah zásilky.

Dle čl. 47 odst. 2 Základních poštovních podmínek podnik je zproštěn odpovědnosti za věc, která obsahem poštovní zásilky nesmí být.

Dle čl. 102 odst. 4 Základních poštovních podmínek peníze, aktivované platební karty a jiné platební prostředky; poukázky na odběr zboží nebo služeb; směnky, šeky a jiné cenné papíry; předměty kulturní, umělecké nebo sběratelské hodnoty bez ohledu na jejich stáří a cenu; šperky, drahé kameny, drahé kovy a výrobky z nich a další obdobně cenné věci mohou být obsahem poštovní zásilky jen tehdy, je-li to u určité poštovní služby výslovně stanoveno.

Obsahem předmětné zásilky byly dle vyjádření navrhovatele a doložených listin „použité poštovní známky pro sběratelské účely“. Česká pošta rozporuje, že tento předmět mohl být zasílán v doporučené zásilce, jelikož obsahem doporučené zásilky nesmí být „předmět sběratelské hodnoty bez ohledu na cenu“. Správní orgán I. stupně použité poštovní známky za předmět sběratelské hodnoty nepovažoval, neboť průměrná cena za jednu zaslanou známku ani zdaleka nedosahovala její pořizovací ceny (nominální hodnoty). Česká pošta s tímto kritériem posouzení zásadně nesouhlasí, když tvrdí, že správní orgán I. stupně

vykládal ustanovení čl. 102 odst. 4 Základních poštovních podmínek nad rámec výslovného znění (v němž se stanoví „bez ohledu na jejich stáří a cenu“).

Rozkladový správní orgán souhlasí s argumenty České pošty v tom, že správní orgán I. stupně nesprávně vytvořil „nové“ kritérium pro posouzení zakázaného obsahu dle Základních poštovních podmínek, a vyložil tedy citované ustanovení v rozporu s jeho striktně jazykovým výkladem (dle něhož cena předmětu nehraje žádnou roli). Navíc odkazoval na nesprávné ustanovení čl. 2 odst. 4 Základních poštovních podmínek, které se týká pouze vnitrostátních zásilek; v posuzovaném případě však bylo reklamováno dodání doporučené zásilky do zahraničí, u níž stanoví pravidla zakázaného obsahu čl. 102 odst. 4 Základních poštovních podmínek (totožného znění jako čl. 2 odst. 4 Základních poštovních podmínek).

Dle rozkladového správního orgánu se však lze ztotožnit se závěrem prvostupňového orgánu v tom, že za ztrátu přepravovaného obsahu zásilky by měla být Česká pošta činěna zodpovědnou, a to z následujících důvodů vycházejících ze širších souvislostí této problematiky.

Jak je obecně známo, samotný pojem „sbírka“ má význam určitého souboru různorodých věcí (předmětů), které jsou určitou osobou či institucí shromažďovány z důvodu vzájemného propojení určitými vazbami a které např. pomáhají dokládat určitou skutečnost. Ustáleným pojmem „sbírky“ jsou v daném smyslu zejména „Sbírky muzejní povahy“, o nichž existuje dokonce i Centrální evidence (sbírek muzejní povahy). Slovo „sbírka“ často souvisí se sběratelstvím a jeho synonymem je kupříkladu slovo „série“. Pro správné posouzení tohoto sporu je vhodné rozlišovat: 1) zákonem stanovené „sbírky“ („zákoníky“) – např. Sbírka listin, Sbírka zákonů nebo Sbírka mezinárodních smluv; 2) sbírky (soubory) dalších písemností – např. básnické sbírky, sbírky matematických úloh, sbírky map a dokumentů, či 3) sbírky („série“) vysloveně nepojmenované – např. sbírky známek, sbírky etiket, sbírky motýlů, sbírky mincí apod. Do této poslední kategorie, tzn. do kategorie sbírek, které mají subjektivní význam pro daného sběratele („majitele/shromažďovatele sbírky“), pak dle názoru rozkladového správního orgánu může náležet taktéž sbírka, v níž návrhovař shromažďoval použité poštovní známky a v rámci níž si z toho důvodu obsahu předmětné zásilky považoval jako „předmětu pro sběratelské účely/potřeby“ (tj. „předmětu se sběratelskou hodnotou“). Je třeba si však uvědomit, že s pojmem „sbírka“ již aktuální znění Základních poštovních podmínek nepracuje; pouze do konce roku 2016 bylo znění čl. 102 odst. 4 Základních poštovních podmínek následující: „*Peníze, drahé kovy a kameny a výrobky z nich, šperky a obdobně cenné věci, cenné papíry (cestovní šeky, šeky na doručitele, směnky apod.), platební karty, poukázky na odběr zboží nebo služeb mohou být obsahem poštovní zásilky jen tehdy, je-li to u určité poštovní služby výslovně stanoveno.*“.

Česká pošta od 1. 1. 2017 změnila vymezení zakázaného obsahu (doporučených) zásilek z demonstrativního výčtu na taxativní výčet věcí, přičemž okruh zakázaných věcí byl značně rozšířen, když současně u „předmětů kulturní, umělecké nebo sběratelské hodnoty“ nerozhoduje jejich stáří a cena. Použitý pojem „předmět sběratelské hodnoty“ spadá do kategorie neurčitých pojmů a správní orgán se při interpretaci takového pojmu musí zabývat konkrétními skutkovými okolnostmi případu, přičemž sám musí alespoň rámcově obsah a význam užitého neurčitého pojmu objasnit, a to z toho hlediska, zda posuzovanou věc lze do rámce vytvořeného rozsahem neurčitého pojmu zařadit. V tomto případě je tedy nutno nejprve vyložit pojem „předmět sběratelské hodnoty“ a následně posoudit, zda ztracené předměty takové definici odpovídají.

Poštovní známky se obvykle podle kvality rozdělují do třech kategorií. Do první kategorie, která se označuje dvěma hvězdičkami (**), spadají známky, které neprošly poštovním oběhem a jsou v perfektním stavu. To znamená, že mají nepoškozený lep, zoubkování a obraz známky. Do další kategorie spadají poštovní známky, které neprošly poštovním oběhem a jsou také v perfektním stavu (nepoškozené zoubkování a obraz známky), na lepu však je, vzhledem ke staršímu způsobu sbírání nálepka nebo stopa po ní. Jde většinou o staré známky do roku 1945, kdy se od tohoto způsobu sbírání začalo upouštět. Tato kategorie se označuje jednou hvězdičkou (*). Známky prošlé poštovním oběhem s razítkem spadají do poslední kategorie, která se označuje kroužkem s tečkou uprostřed.

Obecně platí, že hodnotnější jsou známky kategorie (**). I zde však existují výjimky. Například některé známky poslední kategorie mohou mít podstatně vyšší hodnotu než známky kategorie (**), a to většinou v případě, že známka byla v poštovním oběhu velmi krátkou dobu, takže se jich moc použitých nezachovalo. Dalším velmi důležitým faktorem je, zda se známka vyskytuje i v nějaké další variantě. Například vyskytuje-li se v typu (typ – filatelistický termín označující známku s nějakou odlišností v obraze), má-li nějakou další zvláštnost (posuny v tisku, všelijaké výrobní a deskové vady /vynechávky barev, rysky a barevné skvrny v obraze/), nebo u novějších známek jakou má UV přísadu (chemická substance přidávaná do hmoty papíru použitého k tisku známek v posledních desetiletích). Tato přísada slouží k tomu, aby poštovní razítkovací automaty mohly zaměřit známku na dopise a orazítkovat ji.

Z výše uvedeného můžeme vyvodit, že sběratelskou hodnotu mají pouze některé poštovní známky. Většinou se to týká poštovních známek, které byly vydány pouze v malém objemu, nebo poštovních známek, které mají nějakou výrobní vadu či odlišnost. Sběratelskou hodnotu také mohou mít soubory známek (například soubor všech známek, které byly v daném státě vydány v určitém roce atd.). Takové soubory jsou většinou

hodnotnější než jednotlivé známky. Jinými slovy můžeme konstatovat, že sbírat lze prakticky cokoliv, ale skutečnou sběratelskou hodnotu mají jen některé předměty v daném okruhu sběratelství. Takové předměty musí být něčím zvláštní, jedinečné nebo zvlášť ceněné, nebo jich musí existovat pouze omezený počet.

V posuzovaném případě byl obsahem ztracené doporučené poštovní zásilky do zahraničí č. RR614464994CZ tzv. skart – znehodnocené poštovní známky na papíře v počtu 1 000 ks. Jednalo se tedy o zásilku většího počtu použitých netříděných poštovních známek. Kouzlo skartu pro filatelisty spočívá v tom, že i ve skartu lze občas objevit vzácnou poštovní známku, tedy sběratelsky hodnotný kus, který mohou zařadit do své sbírky (např. známku obsahující nějakou výrobní vadu). V drtivé většině případů však skart obsahuje použité poštovní známky, které mají nulovou sběratelskou hodnotu, a nelze jej tudíž paušálně považovat bez bližšího prozkoumání za „předmět sběratelské hodnoty“.

Bylo tedy na odpůrci, aby tvrdil a prokázal, že obsah zasílaného skartu obsahoval sběratelsky hodnotné poštovní známky. Odpůrce však bez bližšího vysvětlení podřadil obsah zasílaného skartu pod výčet smlouvou nepovolených předmětů jenom proto, že navrhovatel uvedl v reklamačním řízení, že se jedná o „předmět pro sběratelské účely“.

Rozkladový správní orgán v této souvislosti považuje za vhodné připomenout, že řízení o poštovní námitce je řízením sporným podle § 141 správního řádu, ve kterém odpovědnost za zjištění skutkového stavu leží na účastnících a nikoli na správním orgánu, a účastníci tak nesou povinnost tvrzení a důkazní a jím korespondující břemeno tvrzení a břemeno důkazní, tzn., že jsou povinni uvést skutečnosti důležité pro rozhodnutí a označit důkazní prostředky k prokázání skutečností, které tvrdí. Procesní odpovědnost za zjištění skutečného stavu věci leží na účastnících, nikoli na správním orgánu. Neprokázaní a nedoložení skutečností tvrzených účastníkem může vést i k neunesení důkazního břemene a k zamítnutí takového návrhu bez toho, aby správní orgán opakovaně účastníka vyzýval k doplňování takových nepodložených podání a tvrzení. Podle § 37 odst. 3 správního řádu je správní orgán povinen pomoci podateli odstranit nedostatky podání spočívající především v chybějících náležitostech podle § 37 odst. 2 správního řádu, a nikoliv věcné nedostatky spočívající v nedostatečném prokázání tvrzené skutečnosti.

Ohledně povinnosti prokázat, že zásilka obsahovala předměty se sběratelskou hodnotou, se konstatuje, že dle závěru rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 30. 5. 2001, sp. zn. 22 Cdo 2727/99, důkazní břemeno ohledně určitých skutečností leží na tom účastníkovi řízení, který z existence těchto skutečností dovozuje při sebe příznivé právní důsledky. Jedná se i o toho účastníka, který existenci těchto skutečností tvrdí. Z toho vyplývá, že v tomto případě břemeno důkazní ohledně skutečnosti, že v zásilce byl přepravován zakázaný obsah, leží na odpůrci.

Dále je také možno poukázat na znění § 557 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský zákoník“), podle kterého platí, že *„připouští-li použitý výraz různý výklad, vyloží se v pochybnostech k tíži toho, kdo výrazu použil jako první.“*

S ohledem na dikci § 557 občanského zákoníku jde v tomto případě nejednoznačnost použitého termínu k tíži odpůrce. Samotný odpůrce totiž ve svých (poštovních) podmínkách užívá tento termín, aniž by blíže vysvětlil, jaké konkrétní věci lze považovat za „předměty kulturní, umělecké nebo sběratelské hodnoty“; výklad takového pojmu nelze rozhodně označit za nepochybný, proto bylo na odpůrci, aby definici odesílateli vysvětlil a případně též správnímu orgánu I. stupně vyložil, co všechno je pod použitým pojmem „předměty kulturní, umělecké nebo sběratelské hodnoty“ míněno a z jakého důvodu do takové kategorie spadá rovněž obsah předmětné ztracené zásilky odeslané navrhovatelem do zahraničí.

V této souvislosti odkazuje rozkladový správní orgán též na rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 10. 4. 2008, sp. zn. 30 Cdo 3221/2006, jehož názor byl shrnut do následující právní věty: *„Jestliže jsou v pojistné smlouvě jednotlivé pojmy výslovně vymezeny zvlášť pro účely sjednaného pojištění, tak za těchto okolností platí v první řadě to, co si účastníci v souladu se smluvní autonomií mezi sebou dohodli (lex contractus), a povinností soudu je pokusit se nejdříve gramatickým, logickým a systematickým výkladem interpretovat obsah jazykového vyjádření sjednaného vymezení dotčených pojmů. Pokud soud uvedený postup nerespektuje, tak jeho závěr o obsahu pojistné smlouvy, založený pouze na definici obsažené v podzákoněm předpisu, kdy je tak nepřipustně nahrazováno smluvní ujednání účastníků, není správný. Jestliže by ani uvedenými výkladovými prostředky nebylo možno dojít k jednoznačnému závěru o obsahu pojistné smlouvy, je povinností soudu provést na základě dokazování posouzení skutečné vůle účastníků v okamžiku uzavírání pojistné smlouvy, a to s přihlédnutím k účelu právního úkonu, k okolnostem za jakých k němu došlo, k následnému chování smluvních stran, jakož i k zásadě, že pojem, připouštějící různý výklad a nejasnosti, je třeba v pochybnostech vykládat vždy k tíži strany, která jako první tohoto výrazu v jednání použila (contra preferentem).“*

Dále je možno zmínit i rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 5. 8. 2008, sp. zn. 28 Cdo 864/2008, který se zabýval nejasnými ustanoveními pojistných podmínek a je analogicky použitelný i na zde projednávaný případ. V tomto rozsudku bylo mimo jiné uvedeno, že: *„jednoznačné a srozumitelné pojistné podmínky připraví samotná pojišťovna jako subjekt, který se na takovou činnost specializuje, je pro ni odborně vybaven a pojistné podmínky používá opakovaně, v porovnání s náklady, které by musel na dosažení smlouvy srovnatelné kvality vynaložit každý jednotlivý klient. Rubem této nesporné výhody je ovšem faktická nerovnost daná tím, že pojišťovna za pomoci svého odborného aparátu*

formuluje pojistné podmínky sama, zatímco klientovy možnosti podmínky podrobně prozkoumat je omezená, zejména převyšují-li náklady s tím spojené (např. na právní pomoc či za promeškaný čas) možný přínos. Za této situace považuje dovolací soud za spravedlivé, aby výklad nejasných ustanovení pojistných podmínek šel k tíži pojišťovny, která je sama formulovala. Uvedený výklad nijak nepopírá právo pojišťovny dosahovat zisk, pokud tak činí způsobem, který je pro klienta předvídatelný a respektuje účel pojistné smlouvy, tj. úplatné přenesení rizika z pojištěného na pojišťovnu.“ Je tedy možno shrnout, že odpůrce je vlivem svého dominantního postavení odpovědný za veškerá ujednání, která jsou použita v jím vydaných poštovních podmínkách. Veškeré důležité pojmy by měly být vymezeny tak, aby později nedocházelo ke sporům ohledně jejich výkladu. Je totiž zřejmé, že v případě svého pochybení při vytváření poštovních podmínek si může zapříčinit horší postavení v případě sporu.

Na základě výše uvedeného dospěl rozkladový správní orgán k následujícímu závěru. V daném případě neshledává rozkladový správní orgán za prokázanou skutečnost, že by zasílaný obsah zásilky spadal do kategorie předmětů, které se dle čl. 102 odst. 4 Základních poštovních podmínek doporučenou zásilkou do zahraničí přepravovat nesmí; odpůrce sice obecně odkázal na toto ustanovení Základních poštovních podmínek, ovšem nedoložil a neprokázal, z jakých důvodů se o takový předmět skutečně jedná.

Ze všech uvedených důvodů je rozkladový správní orgán přesvědčen o tom, že navrhovatel v předmětné doporučené zásilce do zahraničí sice posílal obsah, který navrhovatelem (coby odesílatelem) byl označen „pro sběratelské účely“, ovšem odpůrce zamítl nárok navrhovatele na náhradu škody za obsah ztracené zásilky, aniž by jednoznačně vysvětlil a prokázal, že se jednalo o zakázaný obsah předmětné zásilky ve smyslu čl. 102 odst. 4 Základních poštovních podmínek. Žádost (reklamace) o náhradu škody nebyla vyřízena Českou poštou řádně, a proto rozkladový správní orgán potvrzuje výrok I. napadeného rozhodnutí jako věcně a právně správný.

K výši přiznané náhrady škody:

Dle čl. 13 odst. 2 zákona o poštovních službách *při ztrátě poštovní zásilky hradí provozovatel škodu ve výši ceny, kterou měla poštovní zásilka v době a místě jejího poštovního podání. Byla-li však sjednána náhrada škody v paušální výši, provozovatel hradí škodu ve výši sjednané paušální částky.*

Dle čl. 118 odst. 2 Základních poštovních podmínek (ve znění účinném ke dni uzavření poštovní smlouvy) *za škodu vzniklou ztrátou doporučené zásilky podnik odpovídá; v případě ztráty uhradí náhradu v paušální výši 1.021 Kč.*

Dle čl. 118 odst. 2 Základních poštovních podmínek (ve znění účinném ke dni zahájení správního řízení) *za škodu vzniklou ztrátou doporučené zásilky podnik odpovídá; v případě ztráty uhradí náhradu v paušální výši 998 Kč.*

Navrhovatel zaslal doporučenou zásilku do zahraničí, přičemž za tuto službu zaplatil poplatek 209 Kč. Tato uhrazená částka byla navrhovateli vrácena, přičemž dle čl. 118 odst. 2 Základních poštovních podmínek (účinných v době uzavření poštovní smlouvy) měl navrhovatel v případě ztráty doporučené zásilky do zahraničí též nárok na náhradu škody v paušální výši 1.021 Kč. Navrhovatel ovšem požadoval náhradu škody ve výši 998 Kč, a to v souladu se zněním Základních poštovních podmínek účinných v době podání návrhu na zahájení správního řízení. Správní orgán je ve sporném řízení vázán podaným návrhem, proto správní orgán I. stupně rozhodl správně, když přiznal navrhovateli náhradu škody v požadované výši.

Z výše uvedených důvodů je nasnadě, že navrhovatel vznesl v rámci řízení o námitce oprávněný nárok na náhradu škody v paušální výši stanovené Základními poštovními podmínkami. Proto se výrok II. napadeného rozhodnutí správního orgánu I. stupně potvrzuje jako věcně a právně správný.

K nákladům řízení u správního orgánu I. stupně:

Dle § 6a odst. 3 zákona o poštovních službách Úřad přizná účastníku řízení, který měl ve věci plný úspěch, náhradu nákladů potřebných k účelnému uplatňování nebo bránění práva proti účastníku řízení, který ve věci úspěch neměl. Měl-li účastník řízení ve věci úspěch jen částečný, může Úřad náhradu nákladů poměrně rozdělit, popřípadě rozhodnout, že žádný z účastníků řízení nemá na náhradu nákladů právo. I když měl účastník řízení ve věci úspěch jen částečný, může mu Úřad přiznat plnou náhradu nákladů řízení, měl-li neúspěch v poměrně nepatrné části nebo záviselo-li rozhodnutí o výši plnění na znaleckém posudku nebo na úvaze Úřadu. Úřad přizná náhradu nákladů řízení v plné výši účastníkovi také v případě, že byl pro chování dalšího účastníka řízení vzat zpět návrh, který byl účastníkem podán důvodně.

Navrhovatel měl v řízení u správního orgánu I. stupně plný procesní úspěch. Jelikož uplatnil náhradu nákladů řízení v podobě uhrazeného správního poplatku, přiznává se mu náhrada nákladů řízení ve výši 100 Kč. Rozkladový správní orgán se tedy ztotožňuje též s výrokem III. napadeného rozhodnutí.

K nákladům řízení o rozkladu:

Ze spisového materiálu nevyplývá, že by navrhovatel, jakožto účastník, který byl v řízení o rozkladu plně úspěšný, vynaložil prokazatelné náklady ve smyslu § 6a odst. 3 zákona o poštovních službách. Z toho důvodu není náhrada nákladů řízení o rozkladu žádnému z účastníků přiznána.

Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem jsem na základě svého oprávnění podle ustanovení § 36a odst. 5 zákona o poštovních službách rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku rozhodnutí.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí se podle ustanovení § 91 odst. 1 ve spojení s § 152 odst. 5 správního řádu nelze odvolat.

Ing. Mgr. Jaromír Novák
předseda Rady
Českého telekomunikačního úřadu